

Kino wolnomyśliciela

Autor tekstu: **Wiesław Jaszczyński**

Od małego byłem zafascynowany filmem. Jeszcze przed wojną rodzice zabrali mnie na pierwszy w moim życiu film Józefa Lejtesa pt.: „Kościuszko pod Raclawicami” na którym urzekły mnie sceny batalistyczne. W czasie okupacji niemieckiej w Warszawie miałem zakaz chodzenia do kina na niemieckie filmy i ściśle tego przestrzegałem. Po wojnie już w gimnazjum fascynowaliśmy się filmami wojennymi a szczególnie lotniczymi. Najbardziej pasjonowało nas wtedy kino lotniczych akcji batalistycznych i tematyka kryminalna. Kilka lat później wybrałem się na jakiś film Bergmana i w połowie projekcji wyszedłem. Był dla mnie nie do strawienia, mimo że w szkole duży nacisk kładziono na propedeutykę filozofii.

W 1962 r. będąc na podyplomowych studiach z higieny i medycyny tropikalnej w Londynie chodziłem często do kina i oglądałem szczytowe osiągnięcia ówczesnej kinematografii jak: „Najdłuższy dzień”, „Jak zdobywano Dziką Zachód” i „Lawrance of Arabia”. Kiedyś spacerując po ulicach angielskiej stolicy w jakiejś bocznej uliczce śródmieścia natknąłem się na małe kino, przed którym stała tablica wypisana kredą, że tylko u nich można zobaczyć film, którego wszelka reklama i wyświetlanie w dużych kinach Anglii jest zabronione. Stałem zdumiony — coś w Anglii, kraju wolności, jest prawie całkowicie zabronione? Co krok można się natknąć na *cinema de cochon* — kina pornograficzne, a tu coś co można zobaczyć tylko w jednym małym kinie w całym Londynie? Oczywiście wszedłem. Był to film "**Mondo cane**" (Pieski świata) **Gualtiero Jacopetti**'ego i **Franco Proserpi**'ego z niezwykle sugestywnym komentarzem głosowym **Peter'a Ustinov'a**. Film zrobił na mnie wstrząsające wrażenie, a ponieważ miałem już za sobą podróż morską na Daleki Wschód wiele scen z tego filmu było dla mnie wyobraźalnych. Stwierdziłem wtedy, że jest to szczytowe osiągnięcie światowej kinematografii — film nr 1.

Dopiero w latach 70-tych kiedy już miałem ponad 40 lat a w czasie przelotów małym samolotem rolniczym nad pustynią Saharą miałem dużo czasu na rozmyślenia o istocie życia, zacząłem wtedy naprawdę interesować się filozofią. Niestety, dopiero właśnie wtedy przeczytałem wspaniałą książkę filozofa, pisarza i lotnika **Antoine de Saint-Exupéry**'ego "**Ziemia planeta ludzi**". Książka ta szczególnie przemówiła do mojej wyobraźni, jako że miałem już za sobą kilka przelotów nad pustynią.

W czasie przeglądania na naszym rynku i w wypożyczalniach filmów na taśmach video oraz na płytach CD stwierdziłem, że bardzo trudno jest dostać filmy należące już do klasyki kinematografii, a szczególnie dotyczące głębszych filozoficznych rozważań na temat religii czy natury człowieka. Ogromna większość to są filmy kryminalne i sensacyjne.

Całkowity brak jest na naszym rynku owego filmu, który w latach 60-tych wstrząsnął światem a który został obłożony cenzurą przez wszystkie religie i systemy polityczne — wspomnianego wyżej "**Mondo cane**". Dopiero w ubiegłym roku amerykańska firma *Blue Underground* wydała zestaw "**Mondo Cane Collection**" bazując na pełnych filmowych materiałach archiwalnych, ocalając tym samym od zapomnienia to niezwykle prawie dokumentalne dzieło. Ale reklamy dalej nie ma i tylko wytrwali mogą je odnaleźć gdzieś w Internecie.

Klasyki filmowe można często obejrzeć na francuskim kanale TV „Europa, Europa”. W ub. roku wyświetlano często filmy **Ingmar'a Bergman'a**, z których teraz żadnego nie przepuściłem. W roku bieżącym można obejrzeć niezwykle dzieła **Luis'a Buñuel'a**: "**Mroczny przedmiot pożądania**", "**Dyskretny urok burżuazji**", "**Widmo wolności**", "**Mleczna droga**" itd. Buñuel często musiał przenosić się do różnych krajów, żeby realizować swoje filmy. Kręcił w Hiszpanii, gdzie silna prawica najczęściej cenzurowała jego dzieła za antyklerykalne i antyburżuazyjne tendencje. Pracował we Francji, Stanach Zjednoczonych i Meksyku skąd

pochodzą jego najwybitniejsze filmy. Jego motto jako filozofa i artysty to: — „Wierzę, że Boga trzeba szukać w człowieku”. Z pasją i ironią demaskował wszelkie mity religijne i społeczne, ograniczające wolność ludzkiej jednostki.

Warto również zwrócić uwagę na dzieła takich reżyserów, jak: **Federico Fellini** (*La dolce vita*), **Luchino Visconti** (*Zmierzch bogów* i inne), **Marco Ferreri** (*Wielkie żarcie*), filmy grupy **Monty Python** (*Życie Brian'a*, *Sens życia*), **Michelangelo Antonioni** (*Czerwona pustynia*, *Powiększenie*), **Giulio Berruti** (*Killer Nun — From the Secret Files of the Vatican*), **Jean-Jacques Annaud** (*Imię róży* — oparte na powieści Umberto Eco), **Jerzy Kawalerowicz** (*Matka Joanna od aniołów*) i wiele innych.

Ostatnio pojawił się interesujący film irlandzko-angielski Petera Mullana **"Siostry Magdalenki"** o siostrach zakonnych prowadzących szkołę dla „upadłych” dziewcząt, który spowodował silne protesty Watykanu.

Kardynał Tonini, reprezentujący stanowisko Watykanu, powiedział: „To wielkie, gorzkie rozczarowanie. Złoty Lew dla filmu, który nie mówi prawdy o Kościele, Złoty Lew dla reżysera, który w sposób obraźliwy traktuje katolicyzm i katolików nie przynoszą Festiwalowi zaszczytu. Przeciwnie, okrywają Festiwal hańbą”.

„Ktokolwiek uhonorował ten film, zrobił to wyłącznie ze względu na jego antykatolicki charakter” — mówi ojciec Gianni Baget Bozzo. „Film cieszy się zainteresowaniem wyłącznie z tego względu. W dzisiejszych czasach biorą górę nastroje antychrześcijańskie. Być może wynika to z faktu, iż chrześcijaństwo jest obecnie jedyną religią na tyle silną, iż potrafi oprzeć się atakom.”

W USA wszedł obecnie na ekrany film o amerykańskim seksuologu — **Kinsey'u**, który znowu spowodował ogromne zdenerwowanie w kołach katolickich.

Wiesław Jaszczyński

Doktor medycyny. Emerytowany lekarz (specjalista medycyny morskiej i tropikalnej), i pilot (latał m.in. w Afryce), były wiceminister zdrowia i opieki społecznej, oraz Główny Inspektor Sanitarny Kraju w latach 1994-1998. Przez dwa lata jako lekarz naczelny Międzynarodowego Portu Lotniczego w Trypolisie zabezpieczał medycznie muzułmańskie pielgrzymki do Mekki. Laureat Złotej Honorowej Odznaki Fundacji Promocji Zdrowia (2000), odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2001), jako pierwszy Polak otrzymał godność honorowego patrona Międzynarodowej Federacji Lotniczej FAI (2002). Mieszka w Szczecinie. [Więcej informacji o autorze](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 20-12-2004 Ostatnia zmiana: 21-02-2008)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3837) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3837>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programing Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty

JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl